כיון שפירש טליתו · פי' בקונטרס בדר"ע גרס כיון שפירש טליתו דע"כ מיבעי ליה לאוקמי יש אם למקרא כדאמרינן פ"ק דסנהדרין (דף ד.) ויש אם למסורת כר"ל כדדרשינן בבכורות (דף לד.) דרמינן מהאי פלוגתא על מילתא אחריתי דאמר התם לר"ל יש אם למקרא ורמינן עלה מהא דיש אם למסורת ס"ל וה"פ ור"ע סבר כיון שפירש טליתו עליה לשם יעוד, אם גירשה בגט וחזרה אגל אביה איט יכול למוכרה דאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות דסבר יש אם למקרא כלומר בבגדו קיימן ביה שהוא לשון בגד, דאי לשון בגידה מיבעי ליה למימר בבגדו כמו בשמעו (דברים כט) ואע"ג דבעלמא קיימן בפגעו (במדבר לה) התם ליכא למיטעי אבל הכא ליכא למיטעי: **רבי** אליעזר סבר יש אם למסורת · ומדלא כתב בבגדו ביו"ד משמע הייט לשון בגידה דאי לשון בגד הוה ליה למיכתב ביו"ד ואע"ג דכתיב (בראשית לט) ותתפשהו בבגדו בלא יו"ד הייטו משום דליכא למיטעי וקשה היכי דייק שהמסורת לשון בגידה מדלא כתיב בביגדו ביו"ד דאדרבה מיתוק שהוא לשון פריסת טלית מדלא כתב בבוגדו ביו"ד ושוד דאין רגילות למיכתב לא יו"ד ולא וי"ו בתוך אותיות הפעולה וגרשה לפרש שהמקרא ודאי משמע לשון פריסת טלית כמו ותתפשהו בבגדו דאי לשון בגידה היה ראוי לקרות בבגדו אבל המסורת הוא לשון בגידה דאי לשון פריסת טלית היה לו לכתוב בבגדו עליה ולא בבגדו בה ומיהו קשה לר"ת דאין דרך הגמרא להקדים דברי ר"ע לדברי ר"ש שהיה רבו לכך גרשה לר"ת דגרסי' כיון שפירש טליתו עליה דברי ר"ש ור"ע אומר כיון שבגד בה ונתחה השתא שדברי ר"ש קודמין לדברי ר"ע שהיה תלמידו וה"פ ר"ש סבר יש אם למסורת ומסורת הוי לשון בגד דהייטו פריסת טלית מדלא כתיב בבוגדו ביו"ד ולא בבגדו ביו"ד אע"ג דבשמעו לא כתב ביו"ו הייטו משום דליכא למיטעי ור"ע סבר יש אם למקרא הייטו לשון בגידה דאי לשון בגד הא"ל בבגדו דמבגד יאמר בגדו כמו מבגד נגדו ומחלב חלבו ואע"ג דקריקן ותתפשהו בבגדו ולא בבגדו התם ליכא למיטעי וי"מ בהאי דכתיב אחר לא יעבה וקריקן לו ביו"ו ר"ע סבר יש אם למקרא הייטו לו ביו"ו והשתא מגלה על בבגדו שהוא לשון בגד פריסת טלית ר"ל סבר יש אם למסורת וכתיב לא בתל"ף והשתא מגלה על בבגדו שהוא לשון בגידה*: **זבוני** הוא דלא מזבין לה הא יעודי מייעד לה **לאו** דוקא יעודי מייעד **אלא** ר"ל קדושי מקדש לה דאי לא היה יכול לקדשה אמאי קאמר שוב איט רשאי למוכרה פשיטא אפי' לקדשה איט יכול כ"ש למוכרה ויש מיישבין הגירסא זבוני הוא דלא מזבין לה הא לשאר מילי מלי עביד וקא מתמה גמרא הא יעודי מייעד לה כלומר היכי אמרינן דשאר מילי מלי עביד והא כבר יעודי מייעד לה ואי אמרת נישואין עושה אין לאביה רשות בה ודוחק:

בשלמא אירוסין מאירוסין שאני · פי' שאני אירוסין דידה דכיון דהוא לא קדשה יכול למוכרה אבל נישואין מנישואין מי שאני פי' הקונטרס כיון דמדאורייתא נפקא מרשותיה לגמרי וקשה הא אירוסין ממי הוו דאורייתא כדילפינן לעיל מכי יקח וכ"ת דמ"מ יש לחלק בין אירוסין לנישואין משום דבנישואין נפקא מרשותיה לגמרי כדפי' הקונטרס הא ליתא דהא קטנה אי מכרה נפשה לחופה ה"ל דנפקא מרשותיה דאב פשיטא דלא לכך יש לישב פי' הקונטרס הכי בשלמא אירוסין מאירוסין שאני דאבתי ברשותיה דאב היא לכל גווני ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה עם נעלה חוץ ממוכרה שאינו רשאי למוכרה אחר אישות דידה אבל נישואין דידה ונישואין דידה כמי לא מזבין לה, אבל קטנה דממכרה נפשה לחופה ה"ל דנפקא מרשותיה דאב בשלמא אירוסין מאירוסין שאני דאבתי ברשותיה דאב היא לכל גווני ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה עם נעלה חוץ ממוכרה שאינו רשאי למוכרה אחר שקבל כסף קדושיה ח"כ הא מילתא הוי חדוש ואיכא למימר אין לך (ב) עבד אלא הדוסו ואיכא לאוקמי אחי חדוש באירוסין דידה פירוש כשקבל אביה קידושין, אבל נישואין גמורין דמפקי לה לגמרי מרשותיה דאב ח"כ אין לחלק בין נישואין דידה לנישואין דידה ובנישואין דידה כמי לא מזבין לה, אבל קטנה דממכרה נפשה לחופה ה"ל דנפקא מרשותיה דאב בהכי: במאי

*כיון שפירש טליתו עליה שוב אין רשאי למוכרה דברי ר"ע ר"א אומר בבגדו בה כיון שבגד בה שוב אין רשאי למוכרה במאי קמיפלגי ר"א סבר יש אם למסורת ור"ע סבר יש אם למקרא ור"ש סבר יש אם למקרא ולמסורת: בעי רבה בר אבוה יעוד נישואין עושה אין אירוסין עושה-נפקא מינה ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה, מאי? תא שמע בבגדו בה כיון שפירש טליתו עליה שוב אינו רשאי למוכרה ובוני הוא דלא מזבין לה הא יעודי מייעד לה, ואי אמרת נישואין עושה *כיון דנישאת שוב אין לאביה רשות בה, אלא לאו שמע מינה אירוסין עושה, אמר רב נחמן בר יצחק הכא בקידושין דעלמא קאי, ת"ק כיון שמסרה אביה למי שנתחייב בשארה כסותה ועונתה שוב אין יכול למוכרה תא שמע *אין מוכרה לקרובים, משום רבי אליעזר אמרו מוכרה לקרובים, ושוין שמוכרה: אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט הא אלמנה הויא דמי אילימא דקדיש נפשה, אלמנה קרי לה, ואלא דקדשה אביה, מי מצי מזבין לה והא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות ואמר *רב עמרם א"ר יצחק הכא בקידושי יעוד ואליבא דרבי יוסי ברבי יהודה דאמר מעות הראשונות לא לקידושין ניתנו ואי אמרת נישואין עושה כיון שנישאת שוב אין לאביה רשות בה אלא מאי אירוסין עושה ושוין שמוכרה הא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות אלא מאי אית לך למימר שאני אירוסין דידה מאירוסין דאביה אפילו תימא נישואין עושה שאני נישואין דידה מנישואין דאביה, הא – מאי – בשלמא אירוסין מאירוסין שאני, אלא *נישואין מנישואין מי

כיון שפירש טליתו עליה · דעל כרחך מיבעי ליה לאוקמי יש אם למקרא כר"ע. כדאמרינן בסנהדרין בפ"ק ויש אם למסורת כר"ל כדדייקי' בבכורות דרמינן מהא פלוגתא על מילתא אחריתי דאמרינן התם לר"ל יש אם למקרא ורמינן עלה מהא דיש אם למסורת ס"ל בפ' כל פסולי המוקדשין ובמכילתא גרסינן שפירש טליתו עליה בדברי ר"ע ודל"ל ליתא התם: **לעם נכרי** · דהייטו לשפחות, לא ימכול האב מאחר שפירש טליתו לאדון עליה לשם יעוד, אם גירשה בגט וחזרה אגל אביה, אבל לא יעבה וחזרה אגל אב מוזר ומוכרה כרבנן דאמרי לעיל לשפחות אחר אישות הוא דלא כי הכא דמכי יעבה היה ליה לאישות אבל לשפחות אחר שפחות מני מזבין, וכ"ל אומר כיון שבגד בה שמכרה לשפחות שב אינו יכול למוכרה לעם נכרי דהייטו שפחות אבל לשפחות אחר אישות הוא דלא מני מזבין, ור"ש דרים לה הא כר"ע כיון שבגד בה שוב לא ימכרנה ודלים ליה נמי כר"ע דכיון שפירש טליתו עליה לא ימכרנה, להכי קאמר לא לשפחות אחר אישות ולא לשפחות אחר שפחות: **למסורת** · בבגדו כתיב בגד ולא בבגדו אין הברת חירק בלא יו"ד ונקודה שתחת הבי"ת, במקום יו"ד משמשת, אבל לפי מה שכתב היה לו לקרות חנוך קמץ *בבגדו לשון בגידה כמו שאתה קורא "בשמעו את דברי האלה" (דברים כט): **יש אם למקרא** · *בבגדו קיימן כמו ותתפשהו בבגדו (בראשית לט): **יש אם למקרא ולמסורת** · הילכך דרים תרוייהו וא"ת הא דאמר בסנהדרין גבי בסכת בסכת בסוכות לר"ש יש אם למקרא התם ליכא למימר מקרא ומסורת דאי איתיה להאי ליתיה להאי הם שלמה דפעמת הבסרת לא תדרש מקרא ואם תפסול לא תדרש מסורת אבל כאן יש לקיים שניהם: **יעוד** · אמר לאמתו הנעבריה "הרי את יעודה לי בכסף מקנתיך": **הא יעודי מייעד** · כלומר לקידושין שלא לשם שפחות מוכרה: **אין לאביה רשות בה** · כדאסכתן לענין נדרים דאפקה קרא מרשותיה "ונדר אלמנה וגרושה וגו'" ולענין ירושה וירש אותה מכאן שהבעל יורש את אשתו: **בבגד** · דקתני פירש טליתו לאו בייעוד קאי אלא בקידושי קטנה בעלמא שלא למכרה: **כיון שמסרה למי שנתחייב בה כו'** · כלומר שקדשה לאישות: **אין מוכרה** · האב לבתו לקרובים שהיא מסורה עליהם לייעד דבעינן אשר לא יעבה (שמות כא): **מוכרה לקרובים** · ולא בעינן יעוד והיכא דאיתיה אמר קרא דתפיס: **ושוין שמוכרה** · כשהיא אלמנה לכ"ג וקידושין תופסין בה דקידושין תופסין בחייבי לאוין כדלקמן בפ"ג (דף מחי): **אי דקדיש נפשה** · שלא ע"י אביה ואתאלמנה הימנו: **אלמנה הרי לא** · בתמיה וכי יש במעשה קטנה כלום: **ואמר רב עמרם** גרסינן: **הכא** · שאתאלמנה מקידושי יעוד והאי דהדר מני לזבונה ולא קרי ליה לשפחות אחר אישות' אליבא דר' יוסי בר' יהודה דאמר לקמן (דף יח.) מעות הראשונות של מקנתה לאו לקידושין ניתנו וכי מייעד לה, בעבדות שם לו עליה מייעד לה הוא לקידושין אלו ע"י האב וגזירת הכתוב היא שיהיו קידושין הילכך הדר מני לזבונה: **הא אין אדם מוכר וגו'** · **אלא** · אחר אירוסין · דכיון דהוא לא קדשה יכול למוכרה: **בשלמא אירוסין מאירוסין שאני** · דאיכא למימר אחב קפיד קרא דלא לזבנה בתר דקידשה ושוין דהני קידושין לאו לאיהו מביד ניתן לו רשות למוכרה: **אלא נישואין** מי

מסורת הש"ס

כנהדרין ד. סוכה ו: סמים סו: בכורות לד. כריתות יז: מכות ג:

תוספות כאן: ואם לבן ויצאנה כמשפט העבדות יצאה לה

ל"א אחרת יקח לו אבל כסותה ועונתה לא יגרע

ר"ל הר"ל. רש"ל

מבנה

מלבים לבין כאן דקתני "אלמנה" - "ושוין שמוכרה אלמנה לכה"ג"

(מדקה) הוסה לכיון דאירוסין דאינו

דחיה

אחר אמוראים דדברי יוסי בר' יהודה בדין קידוש דאינו את אחרים ואיתא דראשונות לקידושין לאו לקידושין ניתנו

[ועי"ע תוס' בכורות לד. ד"ה ומייתו]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה בשלמא וכו' אין לך בו אלא הדוסו:

*ר"ל בבגדו... בקונטרס ואמאי ליכ"ל בבגדו בה, ואיתא קידושין ובקונ' זב ליכא פרטא אלא ... ולכה' אפשר דרש בין שאמרה לה שנתחייב בכסותה, ואיתא בסוגיא בקונ' שאמר ליעוגה לכ' פדי נערה ואמא בתולא אחרונה וכסות לקמן כ. מה:

*[לקמן מה:]

**[לקמן מה:]

[ד. ומסוכה ה:]

*ר' כר"ל בא' דבעלמא אירוסין לא מקרי לה אכסות אלא אחרונה, אבל נישואין דידה בעלמא הוא אבל אמאי אינה נתקלקל בכסות אחרונה דידה [לדון דבין בכסות אחרונה לא יכול לאכוכה את בתו אלא אחרונה אחרונה אבל נישואין דידה ונישואין דידה]